

U Europskoj uniji više od 40 posto ukupno korištene vode upotrebljava se u poljoprivredi, a u nekim europskim regijama i do 80 posto. Španjolska i Italija zemlje su s najviše navodnjavanih površinama u EU-u i najvećom godišnjom potrošnjom vode po jedinici navodnjavane površine.

Na razini države, navodnjava se više od jednog od svakih pet hektara na Cipru, u Italiji, u Grčkoj i na Malti. Kad se gleda na regionalnoj razini, unutar države, više od 50 posto ukupnih poljoprivrednih površina navodnjava se na Madeiri (Portugal), u Lombardiji (Italija) te u raznim regijama Španjolske, Nizozemske, Italije i Grčke. Navodnjavaju se različite poljoprivredne kulture, voćnjaci, vinogradi, masline, povrće, ali i žitarice i travnjaci, [donosi Slobodna Dalmacija](#).

ITALIJA - NAVODNJAVA 3 MILIJUNA HEKTARA

Italija ima 23.000 km mreže za navodnjavanje, koja opskrbljuje 158 konzorcija za kolektivno navodnjavanje i oko 3,3 milijuna hektara navodnjavanog zemljišta.

Ovi su konzorciji u Italiji rašireni participativni oblik upravljanja koji dobro uravnotežuje prava i dužnosti vladinih institucija i poljoprivrednika. Zapravo, državne institucije financiraju javne radove za navodnjavanje i održavaju imovinu, dok konzorcij upravlja sustavom. To bi se svidjelo i našim ljudima!

U ravninama se navodnjava više od 40 posto zemljišta, 10 posto u brdskim i pet posto u planinskim područjima. Što se tiče broja poljoprivrednih gospodarstava koja koriste navodnjavanje, postotak je viši na jugu zemlje. Međutim, u pogledu ukupnih površina koje se navodnjavaju i potrošenog volumena vode, postoci su veći na sjeveru.

Italija je napredna poljoprivredna zemlja. Po strukturi poljoprivrede i klimatološki, što je osobito važno kad je riječ o navodnjavanju, jako nam je slična i mogli bismo od nje o tome puno naučiti.

IZRAEL - NAVODNJAVA 186.000 HA

Kad se naši ljudi vrate iz Izraela, obično su puni dojmov a o visokoj razvijenosti izraelske poljoprivrede, unatoč tome što je više od polovine kopnene površine zemlje pustinja, a klima i nedostatak vodnih resursa ne pogoduju poljoprivredi. Zaista, Izrael je veliki izvoznik svježih proizvoda usprkos prirodnim ograničenjima i svjetski je lider u poljoprivrednoj znanosti i tehnologijama.

Naše delegacije idu na pravo mjesto jer je Izrael zemlja koja ima minimalne vodne resurse, a ima poljoprivredu koja u potpunosti ovisi o navodnjavanju.

U tome oni, možda, imaju najveće znanje i iskustvo na svijetu. Bilo je to pitanje njihova opstanka, pa su se u rješavanje problema razvoja poljoprivrede i uvođenja navodnjavanja s minimalnim količinama vode upregli svi, i država i znanstvenici, i poduzetnici i farmeri.

U takvim je uvjetima od 1948. godine površina navodnjavanog poljoprivrednog zemljišta porasla s 30.000 na 186.000 hektara. Izraelske masline navodnjavaju se u pravilu slankastom ili pročišćenom otpadnom vodom.

Naša je sličnost s Izraelom u tome što i jedni i drugi moramo upraviti s jako malo vode na njivi, a razlika je u tome što u Izraelu jednostavno nemaju više vode da je dovuku na njivu, dok mi vode imamo u izobilju, ali je zbog nekog razloga nismo u stanju dovući na njivu.

SAUDIJSKA ARABIJA - 3 PUTA VIŠE ULJA NEGO HRVATSKA

Znamo za više zemalja arapskog svijeta koje su veliki proizvođači maslinova ulja, primjerice Tunis, Maroko i Alžir. Ali tko ima najveći maslinik, ne u arapskom svijetu, nego u svijetu uopće? Tvrтка Al-Jouf iz Saudijske Arabije upisana je 2018. godine u Guinnessovu knjigu rekorda kao najveća moderna plantaža maslina na svijetu.

Tvrтка na površini od 7730 hektara ima zasađenih pet milijuna stabala maslina! One uz navodnjavanje daju 15.000 tona maslinova ulja godišnje. To je dva-tri puta više od cjelokupne hrvatske proizvodnje maslinova ulja, na otprilike istom broju stabala. Ambicija je te tvrčke dosegnuti 20 milijuna stabala maslina uzgojenih uz navodnjavanje.

Kakve su naše ambicije u maslinarstvu? Skupljati medalje i oznake izvornosti lijepo je i korisno, ali nije dovoljno – nedostaje količine, mi svojom proizvodnjom zadovoljavamo tek polovinu domaćih potreba.

ŠPANJOLSKA - NAVODNJAVA 60 POSTO POLJOPRIVREDE

Španjolska je jako sušna zemlja, pa je za njezinu poljoprivredu navodnjavanje presudno. U Španjolskoj je gotovo trećina ukupno navodnjavanih površina u cijeloj Europskoj uniji. Španjolski potencijal navodnjavanja, u smislu zemljišnih i vodnih zaliha, gotovo je u potpunosti iskorišten.

Navodnjavanje se smatra strateškim sektorom koji troši 70 posto ukupnih vodnih resursa. Ključno je za poljoprivredni sektor jer navodnjavane površine daju 60 posto ukupne poljoprivredne proizvodnje i 80 posto ukupnog poljoprivrednog izvoza. U Španjolskoj se jedna petina od sve vode za navodnjavanje koristi u Andaluziji, koja je najmaslinarskiji dio svijeta, poznat i kao "more maslina".

Ipak, postoji bojazan od prekomjerne eksploatacije vodonosnika i brzog pada razine akumulacija, pa Španjolska sve više vidi priliku u ponovnom korištenju pročišćene otpadne vode i uporabi desalinizirane morske vode. Osim u poljoprivredi, u Španjolskoj reciklirana voda nalazi veliku upotrebu u navodnjavanju javnog i gradskog zelenila, u industriji i za pranje ulica.

Unatoč visokoj cijeni desalinizacije zbog troškova energije, Španjolska je 2013. godine odlučila investirati 2,54 milijarde eura u 51 tvornicu za desalinizaciju. Subvencionirana cijena ove desalinizirane vode za poljoprivrednika je 0,30 €/m³, odnosno 2,3 kune po kubičnome metru.

Kolika je ono cijena vode iz Jadra za našeg težaka, koju, naravno, ne treba desalinizirati i već se nalazi na koti od 34,2 metra nadmorske visine?. [Opširnije možete pročitati u prilogu Maslina Slobodne Dalmacije](#) (Piše Dr. sc. Slavko Perica, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša)

NAVODNJAVANJE Hrvatska je na začelju: Evo ako to rade u Italiji, Izraelu, Španjolskoj...

Kategorija: GOSPODARSTVO Ažurirano: Utorak, 16 Kolovoz 2022 11:23

Objavljeno: Utorak, 16 Kolovoz 2022 11:18
